

ESTELLA ANNA LEWIS

Ἐσχάτως ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ ἡ κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας γνωστὴ γενομένη ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ πάσῃ ἀμερικανικὴ ποιήτρια Estella Anna Lewis εἰς ἡλικίαν 50 περίπου ἐτῶν ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας. Γεννηθεῖσα ἐν Βαλτιμόρῃ ἐκ πατρὸς τοῦ κ. Delmonte Robinson καὶ μητρὸς ἀπογόνου τῆς οἰκογενείας Ormond καταγομένης ἐξ ἰσπανικοῦ οἴκου τῆς Ναβάρρας, ἔδειξε πικιδιόθεν μεγάλην πρὸς τὴν ποίησιν κλίσιν, ἀπὸ τοῦ παρθεναγωγείου ἀκόμῃ ἐν ᾧ ἐσπούδαζε παρὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην γράψασα στίχους ἀξίους μνεΐας καὶ ἐλκύσασα τὴν προσοχὴν τοῦ δεασήμου Ἀμερικανοῦ συγγραφέως Edgar Allan Poe ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ὁποίου φίλην διετέλει. Νυμφευθεῖσα νεωτάτῃ τὸν νομομαθῆ κ. Lewis δὲν ἔπαυσεν ἐπιδιδομένη εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν μουσῶν καὶ ἐδημοσίευσεν ἐπανελημμένως διάφορα αὐτῆς ἔργα, οἷον τὴν λυρικὴν συλλογὴν Records of the Heart καὶ ἄλλα ἐπιγραφόμενα Child of the Sea καὶ Myths of the Minstrels, περὶ ὧν πολὺν ἐποιήσατο λόγον ἡ ἀμερικανικὴ δημοσιογραφία, καὶ ὧν ἐγένοντο λαμπραὶ εἰκονογραφημέναι ἐκδόσεις καὶ πολυτελεῖς. Ἡ ποιήτρια περιηγήθη δις εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο σχετιζομένη πρὸς τὰ διαπρεπέστερα πρόσωπα τῆς ξένης φιλολογίας, ἔβλεπεν αὐξάνουσιν τὴν περὶ αὐτῆς φήμην καὶ νέας ἐμπνεύσεις ὑψηλὰς διὰ νέων τῆς ἀλλεπαλλήλων ἔργων ἐμελοποιεῖ, συνθέσασα καὶ δράματα, τὸ μὲν Helemaṛ ἐπιγραφόμενον, τὸ δὲ The Kings stratagem (1873), πλὴν δὲ τούτων καὶ ἐν πεζῷ γράψασα ἐπιφυλλίδας εἰς τὰς ἀγγλοαμερικανικὰς ἐφημερίδας καὶ σειρὰν ἐπιστολῶν περὶ τεχνῶν, γραμμάτων, κριτικῆς, μεστὰς ὡραίων περιγραφῶν, πάντα δὲ ταῦτα ὑπὸ τὸ ὄνομα STELLA, ὑφ' ὃ κυρίως ἐγένετο γνωστὴ. Κατὰ τὰς περιηγήσεις τῆς πρὸ ἐῶ, φαίνεται ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὸ κλῆμα τῆς ὁποίας, ἐνώπιον τῶν ἀθανάτων μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν μεγάλων παραδόσεων, τὸ πνεῦμά τῆς ἠσθάνθη νέαν ἑξαρσιν καὶ ἐτράπη εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς φιλολογίας μετ' ἀγάπης ἐκτάκτου. Αἱ ἐντυπώσεις αὗται, δι' ὧν ἐγεννᾶτο ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς φλογερὸς ὁ πόθος τοῦ ἰδανικοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τὴν παρηκολούθησαν καὶ εἰς Λονδίον, ὅπου ἐπανκκάμψασα ἐγκατέστη διερχομένη ὥρας πολλὰς καθ' ἑκάστην ἐν μελέτῃ εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον. Καρπὸς δὲ τῆς τοιαύτης ἀναζωογονήσεως τοῦ ποιητικοῦ ταλάντου αὐτῆς καὶ τῆς ἐντροφῆσεως εἰς τὰ τῆς ἐλληνικῆς ποιήσεως ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον ἔργον τῆς, τὸ ἀριστον, ἡ Σαπφώ, τραγωδία εἰς πράξεις ἑξ, ἐκδοθεῖσα ἐπανελημμένως ὑπὸ τῶν κκ. Trübner καὶ Σας ἐν Λονδίῳ. Ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς τούτῳ ἐξεδηλώθη ὅλη ἡ λυρικὴ δύναμις τῶν κλισιμμάτων τῆς, ἀνέζησαν ἐν πολλοῖς φθόγγοι τινὲς τῆς Λεσβίας Μούσης,

ἔπετυπώθη διὰ χάριτος λόγου καὶ δι' ἱριδος φαντασίας ὁ χρωματισμὸς τῆς λυρικῆς ποιήσεως τῶν λυρικωτέρων χρόνων τῆς ἑλληνικῆς εὐκλείας, τέλος, ἐφάνη ὅτι εὐρέθη γυνὴ δυναμένη νὰ αἰσθανθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ της τοὺς παλμοὺς ἐκείνους τῆς πρώτης τῶν ποιητριῶν εἰς τε τὸ κάλλος τῶν ἰδεῶν καὶ τὸ μαρτύριον τῆς καρδίας τὸ μέγα.

Εὐρίσκετο ἤδη εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐβδόμης ἐκδόσεώς του τὸ κάλλιστον τοῦτο ἐπὶ ἑλληνικωτάτης ὑποθέσεως λυρικὸν ὄραμα, ὅτε ἐγένετο γνωστὸν ἐκ τύχης καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου ἔπρεπε πρώτιστα νὰ ἀντηχῇ. Διερχομένη ἐξ Ἀθηνῶν φίλη πιστὴ τῆς ἀμερικανίδος Σαπφοῦς ἡ ἐλλόγιμος δεσποινὶς Ἀμαλία Buckland ἐκ Νέας Ζηλανδίας μετὰ τῆς ἀδελφῆς της, ἀνέφερε περὶ τοῦ δράματος εἰς τὸν γνωρισθέντα ὑπ' αὐτῆς κ. Ἰωάννην Καμπούρογλον, μέλος ἀρχαῖον τοῦ Παρνασσοῦ καὶ συντάκτην τῆς γνωστῆς Ἑφημερίδος, ἐπανακάμφασα δ' εἰς Λονδίνον, ἀνεκοίνωσε τῇ ποιητρίᾳ τὰ ἔργα τὰ φιλολογικὰ τοῦ νέου Ἑλλήνου· ἀμέσως δ' ἐκείνη ἔπεμψε πρὸς ἀντεκτίμησιν τὴν Σαπφὴν της μετ' ἐπιστολῶν περὶ τῆς μεγάλης χαρᾶς ἣν προξενεῖ αὐτῇ ἡ ἐν Ἑλλάδι ἀντήχησις τῶν στίχων της. Ἐκ δὲ τῶν ἀπείρων βιβλιοκρισιῶν ἐν τῷ ἀγγλικῷ τύπῳ καὶ τῶν ἄλλων τῆς δύσεως ἔθνων περὶ τῆς Σαπφοῦς καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ ἔργου ἐγένετο ἱκανὸς λόγος ἐν τῷ παρ' ἡμῖν τύπῳ, ἰδίως δ' ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἑφημερίδι περίληψις τῆς ὑποθέσεως τοῦ δράματος, ἥτις τοὺς πάντας ἔθελξεν. Ἀνηγγέλθη ἡ εἰς τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τοῦ ἔργου ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Καμπούρογλου, τῇ βοήθειᾳ τοῦ γλωσσομαθοῦς κ. Α. Φραβασίλη, ὅπως διδαχθῇ ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, ἀπερίγραπτος δὲ ἦτο ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς ποιητρίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς ἐντεῦθεν εἰδήσεις ταύτας καὶ διαλαλούσης, ὅτι ὄνειρον τοῦ βίου της εἶνε ν' ἀκούσῃ, ὅτι ἀπὸ ἑλληνικῆς σκηνῆς ὑπὸ Ἑλλήνων ἡθοποιῶν ἀπηγγέλθησαν μεταπεφρασμένοι εἰς τὴν θεῖαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν οἱ στίχοι της.

Ἀλλὰ μοιραῖος ἐπῆλθεν αὐτῇ ὁ θάνατος ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ φιλολογικοῦ συνδέσμου, ὅστις δι' αὐτῆς θὰ ἀπετελεῖτο μεταξὺ τῆς νεαρᾶς ἡμῶν φιλογίας καὶ τῆς ἀγγλικῆς διὰ τῆς τόσον φιλελληνικῆς ταύτης ποιητρίας, ἐν ἣ θ' ἀνεγνωρίζομεν ὑπὸ τὸ περίβλημα ἐκλεκτῆς ἀγγλικῆς γλώσσης ἀπαύγασμα ὅπως οὖν παραμυθητικὸν τῆς αἰγλῆς τῶν ποιητριῶν τῆς λυρικῆς ἐκείνης σχολῆς, ὧν τὰ συναισθήματα τόσον καλῶς ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ ἐν ἑαυτῇ· παραμυθητικόν, διότι βλέπομεν τὴν ἐξασκουμένην ἐπιρροὴν τῆς ἀθανάτου ἡμῶν ἀρχαίας φιλογίας καὶ εἰς τὰ ἐκλεκτότερα πνεύματα τοῦ νέου κόσμου, ὧν ἐν ἦτο καὶ ἡ θώρας νεκρωθεῖσα ἀμερικανὶς ποιήτρια αὕτη.

Αἱ ἑφημερίδες τοῦ Λονδίνου μετὰ λύπης ἀνήγγειλαν τὸν θάνατόν της παρθέτους καὶ βιογραφίαν αὐτῆς, ἐνῶ ὀλίγας ἡμέρας πρὶν προεκήρυττον νέαν ἔκδοσιν τῆς Σαπφοῦς μετὰ προσθηκῶν τῆς ποιητρίας ἐφ' ὧσιν ἐξ Ἀθηνῶν ἀνεκοινώθησαν αὐτῇ, καὶ νεωτάτην ἄλλην ἔκδοσιν τῶν λυρικῶν της Records of the Heart. Ἀπαρχμύθητοι πάντες εἰσὶν οἱ λαβόντες τὴν πικρὰν ταύτην

ἀγγελίαν καὶ ἐκ τῶν πρώτων μία ἡ ἀγαπητὴ τῆς φίλης Amelia Buckland ἐν Λισβόνη καὶ οἱ πολλοὶ ἐν Λονδίῳ καὶ ἄλλαχοῦ λόγιοι φίλοι τῆς. Δι' ἐπιστολῆς τοῦ κ. J. H. Edwards, ἀντιπροσώπου τῶν γνωστῶν ἐν Λονδίῳ κατὰ-στημάτων τῶν κκ. Trübner ἀνεκοινώθη τῷ κ. Καμπούραγλω τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ θανάτου τῆς λυρικὸν ποίημά της, ἀνέκδοτον ἔτι, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ προστεθῇ εἰς τὴν νέαν ἐκδοσιν τοῦ ὅλου τόμου, συγκινητικὸν δὲ λίαν ἰδίως διὰ τὴν ἀξιοπρατήρητον προαίσθησιν ἣν ἐνέχει, ὅτι ἔμελλεν ὁσονοῦπω νὰ ἀποθάνῃ, ἐνῶ ἦτο ὑγιεινὴ, ζωντὰ, εὐθυμὸς καὶ εἰργάζετο εἰς τὰς μελέτας τῆς ἀκούραστος, ὡς πάντοτε. Τὸ ποιημάτιον τοῦτο, γραφέν ὑπὸ τὸν νεφελώδη τοῦ Λονδίνου οὐρανόν, εἴμεθα εὐτυχεῖς δυνάμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν πρῶτοι ἐνταῦθα, ἀντιπαράθετοντες μετὰφρασιν εἰς τὸ πεζόν, ἀλλὰ στίχον πρὸς στίχον φιλοτεχνηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Φ. Παρρασκευαΐδου. Ἴδου αὐτὸ ὡς μνημό-συνον τρυφερόν :

THE REQUEST.

When this life shall cease to be
Lay me not in this cold clime
Where there is no melody
On the birds' or zephyr's chime
Where the icy mountains frown,
And the moon looks bleakly down
Hearts are all too cold to weep
O'er the humble poets sleep.

Bear me to my sunny land
Where the airs are pure and bland;
Where the birds are ever singing,
Fountains springing, softly singing,
Blossoms blushing into bloom
Breathing every where perfume;
Where the Chesapeake is flowing,
Where the placid skies are glowing,
Where my father's ashes lie,
Where the guardian seraphs sigh,
And above the early dead
Angels' dewy tears are shed,
Lay me in my silent sleep
Where warm hearts will come and weep.

Μετάφρασις

Η ΑΙΤΗΣΙΣ.

Ὅταν ἡ ζωὴ μου αὕτη παύσῃ νὰ ὑπάρχῃ,
μὴ μὲ κοιμήσητε ἐν τῷ ψυχρῷ τούτῳ κλίματι,
ἐνθα ἐλλείπει ἡ μελωδία
ἀπὸ τοῦ ᾄσματος τῶν πτηνῶν καὶ τοῦ ζεφύρου,
ἀνθα τὰ παγερὰ ὄρη συνοφρυοῦνται
καὶ ἡ σελήνη ψυχρὰ βλέπει κάτω (τὴν γῆν)
καὶ αἱ καρδίαι πᾶσαι εἶναι πολὺ ψυχραὶ ἵνα θρηνήσωσιν
ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ ὕπνου τῆς ποιητρίας.

Φέρετέ με εἰς τὴν ἡλιοφώτιστον γῆν μου,
 ὅπου ὁ ἀὴρ εἶναι καθαρὸς καὶ πρᾶος,
 ὅπου τὰ πτηνὰ ἄδουσιν ἑσσεῖ,
 αἱ πηγαὶ ἀναβλύζουσιν, ἀπαλὰ φλοισβίζουσιν (κωδωνίζουσιν),
 τὰ ἄνθη ἀνθοῦν ἐν ἐρυθρήματι
 ἀποπνέοντα παντοῦ εὐώδιαν,
 ὅπου ὁ Τσίζακηκ (ποταμὸς) ῥέει,
 ὅπου οἱ γαλήνιοι οὐρανοὶ ἀπαστρέπτουσι,
 ὅπου τοῦ πατρὸς μου κεῖται ἡ κόνις,
 ὅπου ὁ φύλαξ Σεραφεὶμ ἀναπέμπει στεναγμόν
 καὶ ἐπὶ τῶν νεαρῶν νεκρῶν
 ἀγγέλων δροσοδόλα δάκρυα χύνονται,
 κοιμίσάτέ με ἐν τῷ σιγῶντι ὕπνῳ μου,
 ὅπου θερμαὶ καρδίαι προσερχόμεναι θὰ θρηνησωσι.

Κατὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ταύτην ἐπιθυμίαν τῆς ποιητρίας, ὁ νεκρὸς τῆς μετὰ τὴν κηδείαν κατετέθη προσωρινῶς ἐν κατακόμβῃ τοῦ Λονδίνου, ἵνα ἐκεῖθεν μετακομισθῇ καὶ ταφῇ ὑπὸ τὴν γεννέτειραν γῆν αὐτῆς.

Εἰς τὴν ἀκτὴν τὴν ἀμυδράν, ἣν τὸ σελαγίσαν τόσον μακρὰν ἔστρων τῆς ποιητικῆς τῆς φήμης ἔρριψε τελευταῖον κ' ἕως ἐδῶ, ἰδοὺ στίλβει τὸ δάκρυ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ποιήσεως συνοδεῦον τὴν νεκροπομπὴν ἐκείνης, ἥτις τόσον ὠνιρεύθη ἐν τῇ ζωῇ τῆς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπίτης ἐθρήνησε τὸ σβεσθὲν μεγαλεῖον τῆς ἀρχαίας ποιήσεως τῆς καὶ εἰς αὐτὸ πάλιν ἐπανεύρισκεν ἐν τοῖς τελευταίοις τῆς ἀνακούφισιν διὰ τὰς τόσας πιέσεις, ἃς τὸ στῆθος τοῦ ποιητοῦ συχνὰ αἰσθάνετο ἐν τοῖς συγχρόνοις.

Εἴη εἰς μνήμην αὐτῆς ἀφθιτον ἐν ἡμῖν ἡ σύντομος αὕτη νεκρολογία.

Λ. Ω.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΙΡΑΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ὁρόσημον οἰκίας πωληθείσης εἰς ἀπότισιν χρέους.

Πρὸ τινος ἀνευρέθη ἐν Πειραιεῖ κατὰ τὸ Δ. ἄκρον τοῦ λόφου τῆς Μουνιχίας (Καστέλλας) τεμάχιον λίθου οἰκιοῦ, ὕψους 0,44, πλάτους 0,19, πάχους 0,05 τεθραυσμένον τὴν ἀριστερὰ τῷ ὀρῶντι κάτω γωνίαν καὶ περίξ δὲ περιεκομμένον, τὴν δ' ἄλλην ἐπιφάνειαν ἀμελῶς εἰργασμένην φέρον, πλὴν καὶ οὕτως ἀρκούντως παρέχον γνῶσιν τοῦ σκοποῦ δι' ὃν κατεσκευάσθη. Διότι σώζεται κάλλιστα ἔχουσα, διὰ γραμμάτων ἀνωμάλως πως τὰ κατὰ τοὺς στίχους ἐχόντων, ἡ κατὰ τὸ ἔνω ἡμῖσι ἐπιγραφὴ, κατὰ τὸ δὲ τὸ πανομοιότυπον ἀντίγραφον: